

כאיל תערוג

פנינים על פרשיות השבוע וליקוטי ענינא דיומא
מרבן של ישראל מרן הגראי"ל שטיינמן שליט"א

בס"ד | גליון 215 | שנה ד' | פרשת דברים | שנת תשע"ז

פניני הפרשה

וכן כשנגזר שימות על ידי משה רבנו, לא הועילה לו גבורתו, ומשה הרגו. ושקר הסוס לתשועה.

צורת התוכחה

"אשר דבר משה אל כל ישראל" (דברים א,א) פרש"י אלו הוכיח מקצתן היו אלו שבשוק אומרים אתם וכו' ולא השיבותם דבר, אלו היינו שם היינו משיבים אותו לכך כנסם כולם [בספרי כתוב היו אומרים אילו היינו שם היינו משיבים לו ד' וה' פעמים על כל דבר ודבר] וצ"ב הרי משה הוכיחם על דברים מציאותיים וכי היו מוכישים שלא עשו את העגל וכדו' ומה היו משיבים. אמנם כך רואים דכשמוכיחים אדם בפנ"ע התוכחה נראית לפניו יותר כמציאות. משא"כ כשומעים ע"י אחרים לא רואים את התוכחה כמציאות ואז אפשר להשיב על כל דבר.

סדר החטאים

"מול סוף" (דברים א,א) פרש"י על מה שהמרו בים סוף. הנה ים סוף היה בצאתם ממצרים. ואילו מש"כ קודם בפסוק בערבה פרש"י שהכונה למה שחטאו בבעל פעור בערבות מואב וזה ה' בסוף הארבעים שנה. וצ"ב למה משה לא הזכיר את המקומות כפי הסדר שאירעו הדברים? והנה לדעת ר' יוסי ביבמות (מ"ה ב) גר לא נענש על חטאים שחטא קודם שנתגייר וא"כ למה הוכיחם על מה שהמרו קודם מתן תורה? ובאמת באדרת אליהו מפרש ד' נסיונות היו קודם מ"ת לא נזכרים בפסוק דלא הוכיחם על זה מפני שגר שנתגייר כקטן שנולד דמי עכ"ל. וזה לא כפרש"י ועי' בהקדמת השב שמעתתא בשם הגור ארי' דלא אמרינן על ישראל לאחר מ"ת שהם כקטן שנולד דמי ועמש"כ באילת השחר סנהדרין ס"ח ב. ובדף ע"א ב' בתוד"ה בן נח. והנה אע"פ שלא כל הכלל חטאו בעבירות אלו, לכולם שאסור לעשותם גם היחידים לא מעיזים לעשותם, ואם היו מהם עברו על זה, ע"כ שהדבר ה' רפוי אצל כולם ומשו"ה כולם נתבעים. ובאמת רוב הציבור ששמעו עכשיו את התוכחה לא היו בזמן שנעשו החטאים האלה ומ"מ תוכחה לכלל הציבור שייך גם בזה.

חכם גדול

"לא אוכל לבדי שאת אתכם" (דברים א, ט) פרש"י וכך אמר שלמה כי מי יוכל לשפוט את עמך הכבד הזה אפשר מי שכתוב בו ויחכם מכל האדם אומר מי יוכל לשפוט וכו'. וצ"ב שהרי שלמה אמר כך כשביקש מהקב"ה חכמה, ואילו הפסוק שכתוב ויחכם מכל האדם נאמר לאחר שהקב"ה קיבל את בקשתו ומה הקושיא? וי"ל דהא אמרינן בברכות נ"ה א' דהקב"ה יהיב חכמתא לחכימין וא"כ גם מתחילה ה' חכם אלא שאח"כ הוסיפו לו עוד הרבה חכמה ומי שהגיע לוייתכם מכל האדם ע"כ כבר ה' קודם חכם גדול ומשו"ה קשה קושיית רש"י, וראה במושב זקנים מבעה"ת.

איזהו דרך התוכחה?

"אלה הדברים" פרש"י, לפי שהן דברי תוכחות, ומנה כאן כל המקומות שהכעיסו לפני המקום בהן, לפיכך סתם את הדברים והזכירם ברמז מפני כבודן של ישראל. האם משה דיבר אליהם ברמז, או משה דיבר גלויות והתורה כתבה ברמז? ובהמשך משה דיבר תוכחות מפורשות (עיי' שפ"ח). וצ"ל, שזה הדרך לתוכחה. בתחילה בדרך כבוד. לעמוד לפניו ולהראות את המציאות כדי להכנס בדברים, ואז ניתן להם להתוכח גם על מציאות מפורשת!

הנהגת ה' עם האדם כפי מעשיו עם ה'

"באו ורשו" פרש"י, אין מערער בדבר ואינכם צריכים למלחמה, אילו לא שלחו מרגלים, לא היו צריכים לכלי זין. היינו, שהנהגה משמים עם האדם, היא לפי מעשיו. אם היו בוטחים בה' ולא שולחים מרגלים, היו נכנסים בדרך נס. וכיון שהלכו בדרך טבעית, הוצרכו לכלי זין. ובאמת גם עכשיו כבשו הרבה בלי כלי זין, חומת יריחו נפלה כשאמרו עלינו לשבח, וכן הרבה עיירות.

מי שאינם שומרי תורה ומצוות אומרים דברים עקומים להצדיק דרכם

"בשנאת ה' אותנו" אין הגיון בדיבורים אלו, הרי אם ה' רצה להמיתם, הוא יכול להמיתם במצרים, ולמה הוציאם ועשה להם את כל הניסים במצרים ובים סוף. אלא, כשחוטאים מדברים דברי שטות! וכש"כ רש"י, שהיו שונאים אותו רח"ל. [וכך רואים, דאנשים שאינם שומרי תורה ומצוות אומרים דברים עקומים כדי להצדיק דרכם].

הנהגת ה' גלויה, בהשגחה פרטית מתוך השגחה כללית

"ובמדבר אשר ראתי אשר נשאך ה' אלוקיך... כאשר ישא איש את בנו". תמיד ה' מנהיג את ישראל כך, אבל לא מתבוננים. ובהיותם במדבר היתה ניכרת הנהגתו בגלוי. הפסוק מתחיל בלשון יחיד וממשיך בלשון רבים. ועיין בעל הטורים, שלא היה הדרך בכולם שווה, אלא לכל אחד לפי מה שהיה צריך היה הענן נושא אותו, יש בגבוה ויש בנמוך, עכ"ל. ולכאורה כוונתו, שיש אנשים שטוב להם אויר ההר, ויש שטוב להם אויר בקעה. וכך היה הענן נושא את כל אחד ואחד לפי מה שהוא נצרך.

תשובה, עד לפני ה'

"ותשב ונתכו לפני ה'. כל אדם נמצא לפני ה' תמיד. וכאן, לפי שעשו תשובה וניחמו על חטאתם (ע"פ הרמב"ם), וגדולה תשובה שמגעת עד כסא הכבוד, כמבואר ביומא פו.

סיפור ניסים הכרת הטוב, ריבוי כבוד שמים

"ויתנהו ה' לפנינו ונח אותנו" יתכן לפרש שניתן לפנינו, במה שהיכוהו. ועוד י"ל, שניתן לפנינו ועל ידי זה יכלו להכתו. והנה כל זה אירע לפני זמן קצר, וכולם ידעו הכל. ואף על פי כן, חזר משה לספר ניסים שכולם ידעו. משום שלספר ניסים שעשה, זה מהכרת הטוב. ועוד, במה שיותר מרבה, יש בזה כבוד שמים.

עוג, ללמדנו כי גם הגיבור נתון לגזירת ה'

"הנה ערשו ערש ברזל" תנא דבי אליהו (זוטא כד), פרסותיו היו מ' מיל. (עיי' רשב"ם). והנה בודאי ה' עשה ברייה כזו משונה לאיזה תועלת? אולי ללמד, כי גיבור כזה היה צריך לשלוט על כל העולם, אלא כיון שנגזר עליו שישלוט רק בבשן, הוא שלט רק שם.

צער החורבן

סיפר רבנו שראה בכת"י האדר"ת בצואתו נפש דוד או' לד, וז"ל, חז"ל אמרו בברכות מא לידע אינש בנפשיה אם צדיק גמור הוא. בעונותי הרבים נסתפקתי על עצמי כמה פעמים. אמנם לקחתי לעצמי בחינה הזאת ואני רואה בעצמי סימני טהרה ויראת שמים הן תלאות רבות והרפתקאות שונות עברו עלי ל"ע והן הן הזקינה אותי בלא עת ילדים רבים נקטפו באביב ימיהם ל"ע. בכל זה אין דבר אשר יבואני לידי בכי תיכף כמו שמביאני זכרון ירושלים עיר קדשנו ובית תפארתנו גלות השכינה גלות התורה וגלות ישראל אשר ברגע התבונני כמו זולגות עיני דמעות. ואמר רבנו שרואים בכת"י במקום הנ"ל סימנים של כתם גדול של דמעות שירדו מעיניו של האדר"ת בעת שכתב את הדברים.

ארגון תולדות ישורון

רשת מוסדות לדוברי רוסיא

לעילוי נשמת

הגאון הצדיק רבי יצחק זילבר זצ"ל

- ראה דברי רבנו עליו בגליון פרשת דברים תשע"ו -

ומכבדים הם להזמין את הקהל הקדוש למעמד היארציט

של מורנו ורבנו הגאון הצדיק רבי יצחק זילבר זצ"ל

מייסד "תולדות ישורון" ורבים של קהילות שומרי המצוות יוצאי ברית המועצות

שיתקיים אי"ה ביום ראשון אור לחי' אב בשעה 19:00

באולמי תמיר (העגול) ירושלים

בתוכנית:

סיום הש"ס לזכר מורנו ורבנו הגה"צ רבי יצחק זילבר זצוק"ל

ע"י רבני ותלמידי ארגון "תולדות ישורון"

דבר ראשי הישיבות שליט"א:

הגאון רבי דוד כהן שליט"א ראש ישיבת חברון וחבר מועצת גדולי התורה

בנו ממשיך דרכו הגאון רבי בן ציון זילבר שליט"א נשיא תולדות ישורון

בניית הבית באש

רש"י בסוכה (מא, א ד"ה אי נמי) אבל מקדש העתיד שאנו מצפין בנוי ומשוכלל הוא יגלה ויבוא משמים שנאמר מקדש א' כוננו יידי, והנה הרמב"ם (בהל' בית הבחירה) מפרש את כל מידות הבית וכו', ומשמע שזה דינים שמציינים לדעת איך לעשות, ולרש"י הרי המקדש ירד משמים. וי"ל דהא יש מצוה לבנות את ביהמ"ק ולכן צריך לפרש את הדינים ואם ירד מקדש מהשמים ירד.

והגרי"פ בכה"מ לרס"ג מ"ע ו"ג הקשה מהפסוקים שיחזקאל שהראו איך לעשות את הבניית הבית לעתיד, וכתב דברמב"ם הל' מלכים פ"א ה"ד כתב שיבנה ע"י מלך המשיח, (ועי' בהקדמה לפיה"מ הובא בתו"ט ריש מידות).

והנה מדאמרם ב'נחם' כי אתה ה' באש הצתה ובאש אתה עתיד לבנותה (עי' ב"ק ס' ב') משמע הכסוברים שירד מהשמים. ובמדרש נתחומא כי תשא [אות יד] איתא ולעתיד אני אבנה את ביהמ"ק ותהי' מוקפת בחומת אש שנא' זכרי' ב' ט' ואני אהיה לה נאום ה' חומת אש.

ובעצם הדבר מסתבר דאין הכונה שישאר אש גשמית, דאיך יוכלו לגעת בכותלי אש, וגם האם זה נקרא בנין? ואולי המכוון שיהא לזה השגחה מיוחדת, ועי' ערוך לנר סוכה מא, א, אמנם הראוני בילקוט שמעוני זכרי' אות תקס"ט שכתוב: וכי מאחר שתהאש מוקף לה מי יכול ליכנס שתוכה אבל לעתיד לבוא הצדיקים מהלכים בתוך האש כאדם שמהלך בחמה מפני הצנה והיא ערבה עליו, ואם אתה תמה בדבר זה בוא והסתכל בחנני' מישאל ועזרי' שבשעה שהשליכם נבוכדנאצר לתוך כבשן האש היו מהלכים בו כאדם שהוא מהלך בחמה מפני הצנה עי"ש, ובאמת יל"ע דהא האנשים הנזכרים היו בדרגה גבוהה מאד ומה ההוכחה לכולם, האם לעתיד כולם יהיו בדרגה זו). (אילת השחר בשלח טו, יז)

דברי חיזוק לבין המצרים

כל אחד צריך לחזק את עצמו מאד בכל השנה, ובפרט בימים האלה שהם ימי בין המצרים כתוב שאדם לא יעשה דבר היכול לגרום איזה ריעותא. ואפי' עד כדי כך כתוב בשו"ע סי' תקנ"א סעי' י"ח שבמימי בין המצרים לא יכו התלמידים ומה הכוונה בכך? אין הכוונה חלילה וחס למכות קשות וחמורות אלא גם מה שנותנים מכות חינוכיות קלות איזו סטירה וכו' ואפי' גם זה לא יעשו בין המצרים כי איתרע מולא של כלל ישראל.

ולכן צריך להיזהר מאד שלא לעשות שום דבר רע בפרט במה שנוגע לזולתו, ובפרט בשלל הימים ותשעה באב מאד צריך לראות שלא לעשות לא מיני דברים שיכולים לגרום צער לחבירו.

בכל השנה צריך להיזהר וכו"ש בימים אלה צריך כל אחד להיזהר וגם אחרי תשעה באב בזמן שחלק גדול של כלל ישראל יוצאים מחמת עניני ריפוי לצורך החלמה וכל אחד עושה בשביל הבריאות, אבל סוף כל סוף במציאות יש ביטול תורה ולכן צריך מאד להתחזק.

ודוקא בזמן שכל כך הרבה אנשים אינם לומדים מפני סיבות שונות ולימוד התורה אז הוא בגדר מת מצוה כי בזמן שאין עוסקים במצוה היא נקראת מת מצוה, והיות שכלל ישראל בזמן הזה לומדים פחות צריך מאד להתחזק לנצל את הזמן לתורה ויראת שמים ובכל מעשי המצוות ששייך לעשותם לכן מי שיכול ללמוד ומי שיכול לקיים מצוות צריך לעשות יותר מאשר תמיד.

וכל אחד ואחד צריך לנצל את הזמן דוקא לעלות, כי בזמן שאחרים אינם עושים זה הזמן הנכון לזכות והוא מקבל שכר כולם כי אם זה מצד מצוה או הוא מקבל את השכר של כל אלה שלא יכולים ללמוד בזמנים ההם. לכן כל אחד יראה לנצל את הזמן ויעשה חיזוקים בתורה ביראת שמים בתפילה בכל הדברים הללו צריך מאד להתחזק, והנה בזמנינו ענין האבלות על בית

המקדש רפוי מאד, ואפילו שמתקיימים הדינים שקבעו חז"ל בערב תשעה באב ובתשעה באב ונקוה שעל ידי זה אנחנו בכלל כל המתאבל על ירושלים מעל מקום בודאי כוונת חז"ל גם להרגיש האבלות שלהם, ולא רק קיום ההלכות וזה לדאבוננו עזוב מאד וצריכים להתחזק בזה וכפי כמה שיתחזקו יהיה יותר שייך לומר כל המתאבל על ירושלים זוכה ורואה בשמחתה.

ויש להבין מה שאמרו חז"ל שאינו רואה בשמחתה? וכי הכוונה שלא יקום לתחיית המתים, הרי במשנה בסנהדרין (פ"א) לא כתוב שאדם שלא מתאבל על ירושלים אינו קם לתחיית המתים?

אלא דרגת השמחה מסתמא תהא כפי דרגת האבלות, אפילו המקיים הלכות האבלות אבל אם חסר לו בהרגשת האבלות יחסר לו בשמחתה, צריך להצטער על מה שאי אפשר ליחסר גבוה ברוחניות שאין קשר עם הקב"ה שכל זה היה בזמן שבית המקדש היה קיים שהיו במדרגה יותר גבוהה בכל הענינים, וכמידת האבלות יזכה למידת שמחתה בכדי לזכות לשמחתה צריך להיות מהמתאבלים עליה.

בדרך כלל כפי כמה שאדם גבוה ברוחניות בתורה ובתפילה ויראת שמים ומידות טובות יש לו יותר שייכות להרגיש אבלות את צער הרוחניות, וכמה שיותר מגושם או אומר שלום עלי נפשי ומרגיש רק גשמיות צריכים להרגיש געגועים שיהיה בית המקדש שזה היה מקור המשפחה לבריאה ולכל אחד תורה להקב"ה ויזכה שיותר מתחזקים ברוחניות זה סיבה להשתייך יותר לענין של המתאבלים על ירושלים.

הקב"ה יעזור שביכות שנתחזק נוכח ונראה שמחתה ושכל אחד ואחד מאלה שיתחזקו יזכו באמת להרבה תועלת להרבה השגה בתורה ויראת שמים להרבה השגה בלימוד התורה ויזכה כל אחד ואחד לכל טוב בכל המובנים שהקב"ה יעזור לו ולכל המשפחה שלו בכל טוב סלה. (שיח יוסף ח"א עמ' שכט)

דברי חיזוק בישיבת מאור התלמוד כ"ה תמוז תש"ס לעילוי נשמת הבחור שמואל יואל בן יבדלח"ט הגאון ר' צבי גרינהויז שליט"א

על ירושלים לא רואה בשמחתה?! והאיך אנחנו מצפים? ומה נאמר, הנה בענין של אבלות הרי יש שני דברים. א' הצער על העבר, והשנית הרי רוצים בזה שהבן אדם יתעורר משהו, לא יספיק לבד לבכות, לבכות לבד או מטרה אם לא יצא מהן משהו. כמו שחז"ל אומרים (דף ק"ז) אחד מן האחיץ שמת ידאג לו האחיץ. אחד מבני חבורה שמת ידאג כל החבורה, ומה נקרא ידאג. אם לדאוג סתם, מה יהיה לו מזה, ועל כרחך הכונה שבן אדם יחפש את הדרך שהוא הלך עד עכשיו, ולראות לתקן, כי אחרת מה זה לדאוג? האם מדאגה יהי' משהו, הרי יהי' רק צער, ומה יהי' לו מזה, ועל כרחך שבן אדם צריך לחפש דרכיו, ולתקן. יוצא שבכל אבלות, במיוחד באבילות של ירושלים, ועל התכלית רק לבכות, בודאי צריך גם לבכות, אבל צריך להיות מזה גי"ח תכלית, וצריך לדעת מה התכלית? ואי"ח הרי חז"ל אומרים... על מה זה החורבן, בית ראשון הי' החורבן על ביטול תורה, בית שני על שבאת חינם, יוצא שהרי חז"ל אומרים כל דור שלא נבנה בית המקדש בימיו, כאילו נחרב בימיו, אז מה שצריך, עיי"ח הכונה שלא רק לבכות לבד, אלא צריך להוציא תוצאות שיגרום שיעיי"ז נוכל לזכות לבנין בית המקדש, ואז נזכה לראות בשמחתה.

אי"ח העיקר מה שנוגע לנו למעשה, על כרחך זה שני הדברים האלה, אמנם יש את כל התורה כולה לקיים, אבל מה שבעיקר בזמן הזה צריך לזכור, ועיי"ז יהיה לנו הרבה זכויות לזכות לראות בשמחתה, עיי"ז שקודם כל - בני תורה שהעיקר שלהם זה "הפה" שבהם יש בן אדם הוא יכול לרכוש עולמות, כל מילה ומילה שבן אדם אומר תורה, יש לו שכר שעל זה כתוב "תלמוד תורה כנגד כולם". ואומר הגרי"א (שנות אליהו פאה פ"א מ"א) שאפי" מילה אחת של תורה זה גי"ח כנגד כולם. והחפץ חיים הרי אומר שברגע אחד בן אדם יכול לדבר "מתאים מילים", יוצא שבמחמתה עילים אפשר להיות. מתאים זכויות שכל אחד מהם זה שוקל כנגד כולם. כל זה יכול לעשות ברגע אחד! ואי"ח במשך היום כמה יכול לזכות "אוצרות מלאים" זה מה שיש לבן אדם אפשרות לרכוש כזה רכוש גדול! ולא רק לו אלא גם לכל העולם, כי מה שיתוספו תלמידי חכמים לומדי תורה זה מכריע את כל העולם לכף זכות.

ובפרט בימים האלה, שמידת הדין מאד מתוחה, שחובב אומרים כל רודפיה השיגה בין המצרים, שאז זה זמן ח"ו שיש מידת הדין, ואפי" חובב (שו"ע סי' תקנ"א סעי' יח) שאסור להרביץ לילד - אפי" מכה קטנה. למה? כי מידת הדין שולט, אי"ח בזמן שיש מידת הדין שולט, מה שיש לנו לעסוק בעיקר, להתחזק מאד בלימוד התורה, דוקא בזמן הזה שזה כבר אולי במקומות אחרים חלש, אז זה הזמן שצריך מאד להתחזק בלימוד התורה, ומה שיותר יתחזק יש יותר יסודיים לכלל ישראל, כי כל הדברים האלה שבעולם, על הצרות שיש בגויים ובין יהודים, הכל מסתובב כתוצאה מהחורבן. ועל זה התיקון הוא שיתחזקו בלימוד התורה.

וגם בדברים שבין אדם לחבירו. כי על שבאת חינם חרב בית המקדש השני, ובזה גי"ח צריך מאד להתחזק. ולדאבוננו וראים שדוקא בזמן הזה יש מאד גירוי לשנאה של אדם לרעהו ומחלוקת שנאות וכו', ובזה צריך מאד להתחזק.

ולכן כל אחד ואחד הרי יודע שהיצר בימים האלה אומר, שכבר חם, שסוף הזמן וכו', וצריך לדעת דאדורבה כל רגע שיריחי זה אושר "בילי סוף". וכל אחד יודע שאי אפשר לומר שכולם מנצלים את הזמן כמו שצריך, ויש הרבה הרבה זמן! ואפי" מי שאפשר לומר עליו שהוא לומד טוב אבל מי"מ לשפר, יש עדיין להשתפר, ולכן כל אחד שיתדל לנצל את הזמן עד כמה שבכחו [ולא יותר מכחו] לנצל כל רגע ורגע!

וגם בענינים של בין אדם לחבירו צריך מאד להתחזק. שכל אדם רואה בזמנים האלה בפרט. להתחזק בזה שלא יהיה שנאת חינם. ומה זה שנאת חינם אומר רש"י בשבת (דף ל"ג) שאם על פי דין תורה הוא לא מחוייב לשנוא אותו זה נקרא שנאת חינם. ואפי" אחד שיש לו עליו איזה טענות. מי"מ אם על פי דין תורה אין לו דין לשנוא אותו זה נקרא שנאת חינם, ולדאבוננו מצוי מאד שכן אדם עושה משהו לחבירו, בגלל מה, בגלל דברים קטנוניים, וזה כמעט כל אחד ואחד נכשלי! ובזה יקרה את האצולה, יקרה שנזכה לראות בשמחתה, כי מי יודע מי יזכה, הרי רק קצת אנשים יזכו לראות בשמחתה, כי כל מי שאינו מתאבל על ירושלים אינו זוכה ורואה בשמחתה. והאיך יבוא לידי ביטוי שיראה שהוא באמת רוצה לתקן את החורבן. עיי"ח שיתחזק בתורה יתחזק בבין אדם לחבירו. ונזכה שכל אחד ואחד יתחזק, והקב"ה יעזור שבקרוב נזכה לראות בשמחתה.

אנחנו עומדים בימי "בין המצרים". בין המצרים זה הזמן שמזכיר את כל העבר שהי' לכלל ישראל בבית המקדש. ובאמת את לתאר מה שאנשים בדורות הקודמים, היו שופכים דמעות כימים על החורבן, על מה שהפסידו מהחורבן. לא רק על הצרות. על הצרות יש גי"ח מה לבכות, ועל דמם כי נשפך כמים, כתוב, עם זה י' נפלו חורב. אבל הבית המקדש כמה שהיו שופכים את הלב, מצער, צער על שחרב בית המקדש.

בימינו, בזמן האחרון לא נרגש, למרות שצרות לא חסרו, ה' ירחם, כ"כ הרבה צרות, וזה הכל תוצאה מהחורבן, כי כל זמן שהיה בית המקדש קיים, היינו מאושרים! ובאמת אי אפשר לתאר את האושר שהיה לכלל ישראל בזמן שבית המקדש היה קיים. הם ראו - שכינה - ממש. בשלש רגלים באו ליראות את פני ה' אלוקיך, והיה נסי נסים, כמו שמצינו בירושלמי (פאה פרק ג, הלכה ז) שהיתה משפחה שהיו גרים על יד גויים והגויים חשבו שכשהיה הדין ילכו לעלות לרגל, הם יקחו את כל מה שיש בבית. ובסוף באה המשפחה ומצאו את הכל, לא נחסר כלום, עמדו חתנים וסבבו את הבית ולא נתנו להיכנס. כולם כילו הני, כל יהודי היה רואה נסים. וכן עשרה נסים היו במקדש, וזה היה אפילו בזמן בית שני. ובבית ראשון היה עוד יותר, ובבית שני אפילו שכבר נחסרו הרבה דברים אעפ"י עשרה נסים היו. וכמו כן "שמחת בית השואבה" כתוב בחז"ל מי שלא ראה שמחה זו לא ראה שמחה מימיו. וזה היה כבר בבית שני, הלא הזקן היה ויקן, ובין המצרים לזכרם, לא כל אחד היה ראוי לזה, רק החכמים הגדולים, הם היו עושים כי מיני דברים של שמחה.

וחז"ל אומרים שיונה הנביא קיבל רוח הקודש - נבואה, על ידי שמחת בית השואבה. את השמחה של בית המקדש שהיה ממלא את כל יהודי, לא רק בגלל שהיה להם טוב בגשמיות, אפי' לא... אלא הרגישו את העונג הרוחני שיש בהשראת השכינה, וזה היה כ"כ שמחה לכלל ישראל, שאי אפשר בשום ציור לתאר! כמו שאי אפשר לתאר לבן אדם ציור של גן עדן. כי זה דבר רוחני כך אי אפשר לתאר איזה עונג שהיה לכלל ישראל בזמן שבית המקדש היה קיים. ועכשיו אחרי החורבן מלבד שאנחנו כ"כ, לא מרגישים אפי' שיש כ"כ הרבה צרות, אבל לכל הפחות היו צריכים לזכור את הבית המקדש שבהינה זו, וגם זה ההושפי שזולת כאילו נסמנו, ולא מרגישים כלום. נורא ואיום! למה? כי הירידה של הדורות - הירידה הרוחנית, היא כ"כ עד שלא מרגישים שום טעם בדבר רוחני, מרגישים צרות, אבל לא מרגישים את הצרות של הרוחניות - של החורבן, של המקדש. אף אחד לא מרגיש! ובאמת כתוב בחז"ל כל שאינו מתאבל על ירושלים אינו זוכה ורואה בשמחתה. שנאמר, שישו איתה משושל כל המתאבלים עליה. על המתאבל על ירושלים זוכה ורואה שמחתה ושאינו מתאבל על ירושלים אינו זוכה ורואה שמחתה.

ומה נקרא מתאבל על ירושלים. האם מספיק כמו שחז"ל אומרים שמי שאוכל בשר בתשעה באב או מי שאוכל בשר ושותה יין בסעודה המפסקת, נקרא אינו מתאבל על ירושלים, אי"ח האם בזה כבר יצאנו ידי חובה בזה, אם אין לא אוכל בשר ולא שותה יין, וצם בתשעה באב, הוא כבר נקרא מתאבל על ירושלים? זה מספיק?!

מצינו בחז"ל הרבה יתר מזה, הגמ' אומרת בתענית (דף ל') אמר רב יהודה אמר רב. כך היה מנהגו של רבי יהודה רבי אילעי ערב תשעה באב מביאין לו פת חריבה במלח ויושב בין תנור לכירים. [ופירשי' בין תנור לכירים - מקום מנוול שבבית] ואולו ושותה עליה קיתון של מים דומה כמי שמתו מוטל לפניו. כך היה רבי יהודה ברבי אילעי, זה נקרא שהוא הרגיש תשעה באב. הרגיש את החורבן! אבל אנחנו לא רוצים לעשות מה שאנחנו לא מרגישים ככה. אם אחד יעשה את זה יהיה רק "חיקוי", זה לא יהיה אמיתי, אבל אצל זה לא היה חיקוי, זה היה אמיתי. הוא הרגיש כמתו מוטל לפניו! והאיך היום כ"כ רחוקים אנחנו מזה.

אמנם צמים בתשעה באב, וכל אחד לא שותה יין בסעודה המפסקת, ולא אוכל בשר, ואפי' תשעת הימים נזהרים שלא לאכול בשר, אבל כך הכל, "חסר הלב", חסר הרגשת החורבן, שנתשאת את מה שחסר לנו את הרוחניות של הבית המקדש, זה חסר מאוד! והנה חז"ל אומרים מי שאינו מתאבל משמע שיש חיוב להשתא, מלבד מה שיש חיוב לצום יש חיוב אבלות. "להתאבל על ירושלים", שירגיש את האבל! של חורבן בית המקדש, שירגיש את הרוחניות שחסר! ולפי"ז האיך אנחנו מצפים לביאת המשיח. הרי אנחנו לא נזכה לזה, כי כל מי שאינו מתאבל

נעילת הסנדל | באיסור נעילת הסנדל (בט"ב ויוהכ"פ) יתכן שהאיסור הוא לנעול אותם וללכת בהם, אבל לשוב במיטתו אולי לא שייך איסור נעילת הסנדל, שזה כמו שילבש מנעלים על היד. חולה בסעודה מפסקת | בשו"ע (סי' תקנ"ב סעיף א') כתוב ערב ט"ב לא יאכל אדם בסעודה המפסקת שאוכלה אחר חצות בשר ולא ישתה יין ולא יאכל שני תבשילין.

נראה פשוט דדין זה נאמר גם לחולה שאינו יכול להתענות בט' באב, דגם עליו נאמרו דיני סעודה המפסקת. [וראה להלן]

רשימות אחד מנכדיו שליט"א משנכנס אב | משנכנס אב ממעטין בשמחה (תענית כ"ט ב') וממעטין עד אחרי ט"ב [ועי' משנ"ב סי' תקנ"א סק"ב], ובנותן טעם להביא כאן מה ששמעתי מאאמור"ר הגר"ש שליט"א שכשבאים לשאול מרבנו בענייני עסקנות והנהגת הדור דברים שיש בהם ריב, דוחה הכל עד אחרי ט"ב באומרו שימי בין המצרים הם זמן של פורענות ולא עת לדברים כאלה, וכמו"כ בכל שנה בשבוע פרשת קורח ובפר' בחוקתי רבנו חושש מאוד בימים אלו מצרות ומחלוקות ומאוד נוהר אז ומרבה בתפילה ואומר שזה זמן מועד לפורענות. ופ"א בצעירותי בשבוע פר' בחוקתי נחלשתי וחליתי מעט, ורבנו חושש מאוד והתפלל הרבה ובס"ד נרפאתי מהרה.

ושמענו שרבנו אמר שנוהר בימי ספירה"ע ובשלושת השבועות ובשבוע שקוראים בו פ' התוכחה שלא ליסע נסיעות חוץ לעיר (אמנם בשנים האחרונות נוסע בשביל זיכוי הרבים ולכן לא מקפיד בזה). **שטיפת הבית וסעודת אירוסין** | מותר לשטוף הבית בתשעת הימים לכבוד שבת חזון עי' רמ"א סי' תקנ"א ס"ג. ברמ"א סי' תקנ"א ס"י ובסעודת מצוה כגון וכו' וסיום מסכת וסעודת אירוסין אוכלים בשר וכו' וצ"ע שסותר דלעיל ס"ב מבואר שאסור לעשות סעודת אירוסין, ועי' במשנ"ב (ס"ק ע"ד) שישב בדוחק,

ובספר נפש חיה להג"ר ראובן מרגליות מיישב שבגירסא ישנה נכתב "ס"א" והכוונה היתה על סיום מסכת וספרים אחרים והמדפיס טעה וחסב שהכוונה לסעודת אירוסין, ושמעתי מרבנו שאין מסתבר כלל ישוב זה והנכון כדברי המשנ"ב.

רחיצה בים | בענין לרחוץ בים דעת מרן שעד ר"ח אין שום איסור בזה. אלא שמ"מ צריך להמנע מליילך בג' שבועות למקום סכנה. ולכן אין ראוי לרחוץ בים בג' השבועות.

רחיצה כשחם מאוד | אלו שמזיעים הרבה וחס להם מאד מדינא מותר להם להתרחץ בט' הימים כדי להוריד ללחון הזיעה, אבל למעשה יש להם להחמיר כדי שיהי' שינוי בין ההנהגה בימי אבל אלו לכל השנה עי' רמ"א סי' תקנ"א סט"ז ובמ"ב ס"ק כ"א.

זמן הלבישה | אלו הלובשים קודם ר"ח בגדים מכובסים כדי שיוכלו ללבשם אחרי ר"ח, מספיק ללבוש הבגד חמש דק', ואם לובש כמה בגדים זה ע"ג זה ילבש יותר זמן והשיעור בזה הוא שיראה הבגד משומש עי' שו"ע שם ס"ג [ובבית רבנו ג"כ נוהגים ללבוש הבגדים קודם ר"ח וכו']

טבילה בער"ש | הרגיל לטבול במקווה כל ער"ש יכול גם בער"ש חזון ורק בציון. רבנו הוסיף שאם אין בציון שלא יטבול בכלל ועי' משנ"ב סי' תקנ"א ס"ק צ"ה. אבל לא עם סבון וכו' במשנ"ב שם ס"ק צ"ו.

החלפת הבגדים | בער"ש חזון נוהג רבנו להחליף כל בגדיו לבגדים מכובסים מלבד בגד אחד ועי' היטב במשנ"ב סי' תקנ"א ס"ק.

שתית היין בהבדלה | במוצ"ש חזון שותה היין בעצמו כי לא מצא קטן הראוי לשתות, דהנה במשנ"ב סי' תקנ"א ס"ק ע"כ ליתן לקטן שהגיע לחינוך (ויבין הברכה) אבל לא הגיע עדין להתאבל

על הירושלים, ותמה רבנו וכי יש קטן שמבין הברכות והגיע לחינוך אבל אין מבין שיש להתאבל. ומקושיא זו כל השנים שותה בעצמו יין הבדלה ולא נתן לקטן [אאמור"ר הגר"ש שליט"א הוסיף שפעם הביאו לפני רבנו קטן שאמרו שהגיע לחינוך אך א"י להתאבל. ורבנו לא הי' ניהא מזה כ"כ כי סבר שאין כזה דבר ומ"מ נתן לקטן לשתות]

חצות דערב ט"ב | מחצות היום עט"ב מפסיק רבנו מלימודו ועובר ללמוד דברים המותרים בט"ב הרבה שנים למד רבנו בחצות היום סוגי' דבר קמצא וכו' במס' גיטין בהנזיקין.

דעת רבנו דגם כשחל ט"ב בשבת או במוצ"ש יש להפסיק בחצות היום ללמוד (ועי' משנ"ב סי' תקנ"ג ס"ק"י בשם הט"ז)

ואמר לי שהאוחז בסוגי' א"צ להפסיק ברגע שמגיע חצות אלא יגמור העניין שאוחז בו ועי' שו"ע סי' תקנ"ד ס"א.

סעודה מפסקת | בסעודה המפסקת יושב על כסא נמוך לא הסעודה וטובל הפת באפר עי' בשו"ע סי' תקנ"ב ס"ז ובמשנ"ב.

אמירת תהלים | נשים יכולות לומר תהלים בט"ב רבנו הוסיף שהחזו"א התיר לאחותו (הרבנית קניבסקי) לומר תהלים, וכנראה טעמו כי לנשים אין עוד מה לומר מלבד זה ויתכן שהיתר הוא רק לנשים ולא לאנשים עכ"ד רבנו. ועי' אילת השחר שבת קי"ט, ב.

שינה בליל ת"ב | ליל ט"ב יושן על הארץ שנים רבות הי' רבנו ישן על הארץ ממש בליל ט"ב בלי מזון כלל, אבל בשנים האחרונות הזיק הדבר לבריאותו וישן על מזון. ומניח במקום הכר אבן עי' שו"ע סי' תקנ"ה ס"ב.

בבכי ובמתינות | ט"ב יושב על כסא נמוך ואומר קינות בבכי ובמתינות ובעיון וכו' מרוב יגונו וצערו הי' נמשך אצלו אמירת הקינות זמן רב ולא הי' מספיק לומר אפי' מחצית מהקינות. אאמור"ר הגר"ש העיד שכל השנים הי' רבנו מתפלל בבכינ"ס, והי' אומר קינות בבכי רב וראו על פניו הצער והאבילות, ובשנים האחרונות שמתפלל בבית ומתפללים יחד איתו הרבה אנשים ומביטים על כל דרכיו הקדו' אומר קינות כמו כולם ולא כנ"ל, שכן כידוע אין רבנו נוהג מנהגיו הנשגבים כשאנשים עוקבים אחריו ואכמ"ל.

מצות ת"ת | לכאן' גם בט"ב יש מצות ת"ת והראי' שהרי מברכים גם בט"ב ברכה"ת ואומרים וצונו לעסוק בד"ת ועי' בכף החיים סי' תקנ"ד אות י'. [וראה הליכות שלמה עמוד תל"ח שלא כתב כן עיי"ש]

תפילה כותיקין | בט"ב מתפלל כותיקין וגומרים הקינות קודם חצות וגם השנים שבהם לא התפלל כל השנה ותיקין, בט"ב התפלל כותיקין. ואחר התפילה הולך לבית הקברות לכמה רגעים ומביט מרחוק אבל לא נכנס בין הקברים עי' שו"ע סי' תקנ"ט ס"י ובמ"ב.

מוצאי ט"ב | מוצאי ט"ב אחר ערבית נוטל ידיו כדי ונועל מנעליו ומברך שעשה לי כ"צ ועי' משנ"ב סי' תקנ"ד סק"ל. [ונס' ימלא פי תהלתך עינים בתפילה מובא: במעשה רב אות ח' מבואר דהי' מברך שעשה לי כל צרכי בת"ב ויוהכ"פ רק בלילה כשנעל מנעליו עי' והנה בשאר ברכות השחר לא כתוב דנהג לברך רק אם נתחייב בהם וכגון ברכת אשר נתן לשכוי דוקא אם שמע קול התרנגול וכו' וכדפסק השו"ע סימן מ"ו סעיף ח' ולא שייך ברכה זו וי"מ דשאני זה כיון דמברכים שעשה לי כל צרכי ולכן צריך להיות במציאות ועוד יתכן לחלק דמה שא"א לעשות ע"פ דין גרע ולכן א"א לברך שעשה לי כל צרכי בזמן שאסור לנעול מנעלים וגם דלכו"ע אסור היום בנעילת הסנדל ולא שייך שמברך על צרכי העולם משא"כ בברכות אחרות אע"פ שחסר אצלו המציאות י"ל שאפשר לברך]

במוצאי ט"ב עושה קידוש לבנה עי' רמ"א סי' תקנ"א ס"ח.

סעודה מפסקת | חולה או יולדת האוכלים בת"ב חייבים בסעודה מפסקת לכל דיניה וישיבה ע"ג

קרקע, דסעודה מפסקת אינה כדי שיוכל לצום אלא היא סעודת אבילות כמו בסעודת הבראה באבל [וכ"ה בהליכות שלמה מועדים ב' עמוד ת"ל]

טבילה בתשעת הימים | אמר רבנו בשם מרן הגר"ח ק שליט"א בשם מרן החזו"א שמותר לטבול ט"ע בתשעת הימים.

והוסיף רבנו שבמקומות שכתוב שצריכים להתקלה לפני הטבילה מותר להתקלה בתשעת הימים לפני הטבילה.

ריקוד בשבע ברכות | אמר רבנו: לעשות מעגל בעלמא כמו שעושים רבים לאחר סעודת שבע ברכות מותר לעשות גם בג' שבועות בסעודת שבע ברכות וכן מותר אפילו בשבת דא"י חשיב ריקוד. **האם צריך לעמוד כשמברך על המגילה** | במשנה ברורה הלכות מגילה סי' תר"צ כתב דאף אם קורא את המגילה מיושב יברך ברכת המגילה מעומד משום שברכת המצות צריך שיהא מעומד, אמנם במגילת איכה אין צריך לעמוד בברכה, כיון שכן צורת קריאתה בישיבה על הקרקע.

קימה בפני חכם | יש אומרים שאין חיוב לקום בת"ב לת"ח או לזקן שעובר לפניו (גליון מהרש"א יור"ד סי' שע"ז בשם שו"ת שבני" ח"א סי' כ"ו) ואמר רבנו שלכאן' כיון שכולם באותו מצב בת"ב אינו דומה לאבל וחייבים לקום לת"ח, או לזקן, אמנם אבל בת"ב אבילותו שונה ואי"צ לקום כך.

מלאכה בת"ב | נוהגים שלא לעשות מלאכה ואפי' מלאכה קלה ושלא להתעסק במסחר מליל ת"ב עד חצות היום (שו"ע סי' תקנ"ד ס"ב ורמ"א שם ומ"ב סקמ"א) ומלאכה גמורה אסורה אפילו לאחר חצות ואינו רואה סימן ברכה מהמלאכה ומהמעוות שהרוויח. (שו"ע סימן ט"ו) ואמר רבנו מ"מ העושות קייטנה לילדים קטנים ומעסיקות אותם ועוזרות לאמהות לצום בת"ב אינם בכלל זה. (רשימות הגר"מ זילברברג שליט"א)

שיעור בהל' אבילות | מותר לומר שיעור בהלכות אבילות בת"ב.

העיקר שתלך יחפה | שח רבנו: דודי זקני ר' אליעזר זאב הי' מו"צ בקמניץ ושאלה אותו נכדתו האם מותר לה ללבוש בתשעה באב כובע על ראשה (כך הי' רגילות הנשים דשם ללכת עם כובע הוט על הראש) ואמר לה העיקר הוא שתלך יחפה. [ולא חשוב איזה כובע היא תלשב]

הנהגות רבנו - מרשמות הרה"ג ר' אשר שטינמן שליט"א | בערב ת"ב תשס"ב הכינו לרבנו תבשיל לאכול ארוחת צהרים. ולא רק רצה רבנו לאכול, וטען שהרי אח"כ יאכל בסעודה המפסקת עוד תבשיל ונמצא שאוכל ב' תבשילין. ושאלו הרי זה כמה שעות הבדל, ואמר שזב כבר אחרי מנחה, וחושש שזה כבר כזמן א', ולא אכל כלום מאחורי מנחה עד סעודה מפסקת.

ובערב ת"ב תשס"ג היה ג"כ מעשה כנ"ל ולא הסכים רבנו לאכול אחרי מנחה. ובסוף אכל רק אחרי מנחה. ובסעודה מפסקת אכל רק פת ומים ללא שום תבשיל.

עשר דקות לפני השקיעה בדק רבנו שאין לו בפיו שירי מאכלו.

ובליל ת"ב רצה רבנו לישון על הריצפה. ממש ורצו להוריד את המזרון שרבנו היה יושן עליו ולא הסכים ואמר שזה שייך לעזרה למרפא וממילא אסור להשתמש בזה שלא כדרך הרגיל, ורק אחרי שהביאו את המזרון הישן שלו הסכים. ושם אבן על הכרית, וכך ישן. [וכן שישב שבעה על הרבנית ע"ה לא הסכים שיורידו את המזרון מטעם הנ"ל, והיה יושן על המזרון שלו על הארץ].

במוצאי ת"ב אחרי הצום שאלו אותו איך הוא מרגיש, ואמר הרי תפקיד הצום זה לחזור בתשובה ולזה עוד לא הגעת, תמיד דוחים ודוחים.

קריעה על החורבן | לגבי קריעה ברואה את הכותל, דעת רבנו שעיקר זה רק אם רואה את הר הבית ואז חייב בקריעה, אבל כשרואה רק את הכותל אי"צ לקרוע וכן נוהג למעשה. (ועי' אגרות משה ח"ד סי' ע')

עולם הישיבות

ישיבת נחלת הלויים

הישיבה הוקמה ע"י האחים לבית טורפרביץ שליט"א בראשות הגאון רבי ישראל מאיר וייס שליט"א והמשגיח הגה"צ רבי אורי וייסבלום שליט"א

שיחת רבנו בישיבה

בעשרה בטבת תש"ס הגיע רבנו לראשונה לישיבת נחלת הלויים והמשגיח הרה"צ ר"א וייסבלום שליט"א ישב כל הלילה על השיחה ואח"כ מסר שיחה לבאר את דבריו. ראה בספרו הארת דרך עמ' צ"ד. [וכן הגיע רבנו לישיבה בה' דחנכה תשס"ג, ובח' אב תשע"ב]

בכנס בוגרים של הישיבה מוצש"ק יגש תשס"ב אמר רבנו:

זה כנס של אלה שלמדו בישיבה במשך הרבה שנים. אני רואה שיש ב"ה קשר עם כל אלה שלמדו שם שכבר עכשיו הם רובם אברכים בכל זאת יש עדיין קשר עם הישיבה. וזה דבר שבאמת מאד נצרך. לא לאבד את הקשר עם המקום תורה, עם המקום שהוא יגן בימי צעירותו, את הרוחניות שלו.

ורצינו להביא דברים מה שלכאורה הם פשוטים, אבל חז"ל אומרים בפרשת ויצא (הובא ברש"י שם פסוק י"ז) ויצא יעקב מבאר שבע וילך חרנה וכו' וא"ת וכשעבר יעקב על בית המקדש מדוע לא עכבו שם, איהו לא יהיב לביה להתפלל במקום שהתפללו בו אבותיו ומן השמים יעכבוהו? איהו עד חרן אז"ל וכו'. כי מטא לחרן אפשר שעברתי על מקום שהתפללו אבותי ולא התפללתי בו. יהב דעתי למהדר חזר עד בית אל וקפצה לו הארץ, עכ"פ רואים שיש ענין מיוחד להתפלל במקום שהתפללו בו אבותיו. אני לא יודע בשו"ע לא מוזכר כזה דין. ולא מצינו שיש חיוב אם בן אדם שעובר במקום שהתפללו אבותיו שיהא מחוייב להתפלל שם. ומה היתה התביעה על יעקב אבינו. ובאמת יעקב אבינו אח"כ ג"כ הסכים שלא היה בסדר. ויהב דעתי למהדר ואז הקב"ה עזר שכשהתחיל ללכת עד בית אל בינתיים כבר קפצה לו הארץ. אבל מה היה כאן מה הענין דוקא להתפלל. בשלמא אם היה ענין להתפלל מצד שזה בהמ"ק אבל הרי לא נזכר מצד בהמ"ק, והרי עדיין לא ידע שזה מקום המקדש. שהרי אומר אח"כ ואנכי לא ידעתי, ואילו ידעתי לא ישנתי, א"כ לא ידע שזה מקום המקדש ושיש בזה משהו מיוחד, רק ידע שבמקום הזה התפללו אבותיו. ומה יש בזה שהתפללו אבותיו?

ויש לבאר כך. בודאי שתפילה לא רק כמו שחושבים שזה רק כדי לבקש, אמנם בודאי יש סיכויים שהקב"ה ישמע את התפילה, ולפעמים כן שומע ולפעמים לא. ולפעמים מחצה, אבל הענין של התפילה מצד עצמה בפרט אצל האבות הקדושים, היה שהיה בזה כ"כ קירבה להקב"ה שברגע שהוא התפללו היתה כ"כ עליה ברוחניות שלהם, שזה נתן להם כל החיים, לא רק עצם התפילה מה שמתפלל. עד שיהי כ"כ קירבה להקב"ה של השכינה שהי' בבחינה כזאת, ויעקב הבין את זה שזה לא סתם תפילה, וממנו מה שאברהם עלה ואחרי זה יצחק, אז אי אפשר לתאר איזה גדלות שהשיגו מהרגע שהתפללו.

במקום שהתפללו אבותיו, זה מקום שמשם יצא הגדלות שלהם, בבחינה מסוימת גם בלי זה הם היו גדולים, אבל זה הוסיף הרבה בגדלות שלהם, המקום שכ"כ התייחדו עם הקב"ה, שהי' השכינה ממש בדרגה הכי גדולה שיש בהתקרבות להקב"ה.

א"כ מקום כזה, רואים שאפשר כ"כ לעשות שטיגען כזה לעשות עליה כזו גדולה. ממילא הקב"ה אומר אה"נ אין שום חיוב להתפלל במקום שהתפללו אבותיו, אבל מקום שהתפללו אבותיו, ומה זה התפללו, אצל האבות הקדושים, האבות הקדושים....

ובודאי שכל אחד קיבל משהו כאן, הוא עלה! והעליות האלה זה יתן לו לכל החיים. לכן יתברכו התפילה שלהם זה היה כ"כ שהתבטלו להקב"ה, שזה מדרגה כ"כ גדולה, ועי"ז נהי' אברהם, וממילא יצא יצחק, ועי"ז יצחק יצא יעקב, עכשיו הוא צריך ג"כ להמשיך ולגדול בגדלות כזה כמו שההורים אברהם ויצחק עלו. ולכן כשנזכר אמר אפשר עברתי על מקום שהתפללו אבותי ולא התפללתי. ויהב דעתי למהדר. לא שרצה תם להתפלל, לומר שמונה עשרה, אפשר בודאי לומר שמונה עשרה

בכל מקום שהוא, רק שהמקום הזה הוא ראה ששם גדולים, אפשר כ"כ גדלות להשיג. זה מה שהוא הבין, ועל זה היתה התביעה עליו בתחילה. מה שאנחנו רוצים לדעת, בן אדם במקום שהוא ראה שאפשר קצת להתקרב להקב"ה אז הוא צריך להיות תמיד. כל החיים שלו, צריך להיות לו קשר.

לכן טוב מאד עושים, כל אלה שרוצים כעת להיות מקושר עם המקום שבו עלו. כל אחד מסתמא, באיזה בחינה מסוימת, בודאי לא כמו האבות הקדושים לא מיני' ולא מקצתיה, אבל כל עלי' שכן אדם עולה, צריך לייקר את המקום, ולשאוף שם להיות. הוא לא יכול להיות שם תמיד, אבל לכל הפחות שיהי' לו קשר. ומאד טוב עושים האנשים האלה שרוצים להראות את הקשר שיש להם עם המקום שעלו.

ובודאי שכל אחד קיבל משהו כאן. הוא עלה! והעליות האלה זה יתן לו לכל החיים, לכן יתברכו כל אילו שעושים את זה, והקב"ה באמת יעזור שימשיכו להיות קשר עם המקום הזה שבו עלו. ועי"ז ימשיכו את כל החיים שלהם, וגם יוצאי חלציהם. כולם ידעו שיש מקום שהם עלו, ומזה גדלו.

ה' יעזור שיגדלו עוד. והקב"ה יעזור לכל אלה שהם עכשיו בישיבה, אלה שהיו ואלה שעכשיו, שכולם יעלו ויצמחו לגדולים בתורה ויראה.

בזמן מלחמה

בימי המלחמה בשנת תשס"ו שנשארו בני הישיבה ללמוד בישיבה [ואמר רבנו ששם בישיבה יש ב' קירו זה לפנינו מזה ולכן זה פחות מסוכן לישאר שם], ושולח להם רבנו מכתב לחזקם.

בס"ד, אור לכ"ח תמוז תשס"ו לפ"ק. כי ראש הישיבה הרבנים הרמיי"ם דישיבת נחלת הלויים ותלמידיהם ה' עליהם יחי'.

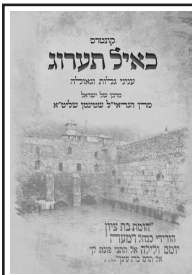
כידוע המצב במקומכם נורא, ותורה שלומדים בזמן זה היא מאד מגינה, וכמובן שבשעת האזעקה צריך לרדת למקום מחסה, אבל התורה שנלמדת ב"אף" היא מאד חביבה בעיני הקב"ה, ונאמן הוא לשלם שכר שכל אי' יצליח להיות ת"ח גדול, ולא יאונה לו שום רע.

אהרן יהודה ליב שטיינמן

ולאחר המלחמה הגיע רבנו לחזק את הישיבה ומסר שיחה ביי"א אלול תשס"ו.

מעלת הישיבה

פעם המליץ רבנו לבחור ללכת לישיבה זו ואמר שהמיוחד בישיבה זו, שהראש ישיבה ושאר רבני הישיבה גרים סמוך לישיבה וכל כולם נותנים מכוחם לישיבה כל הזמן ואין להם עסקים אחרים כלל מלבד הישיבה.

יצא לאור
קונטרס
כאיל תערוג
בעניני גלות וגאולה
ניתן לרכוש
במקומות הקבועים

גליונות
ואתחנן
עקב
ראה
ניתן להשיג אך ורק
דרך "קובץ גליונות"
ושאר קבצי העלונים

הודעה חשובה

בימים אלו בס"ד אנו עוסקים בשלבי עריכה מתקדמים של

ספר כאיל תערוג - גדולי הדורות

ובו ליקוט ממדור "יומא דהילולא" שהתפרסם בעבר בגליון אודות 70 מגדולי הדורות וכפי שסיפר מרן רבנו שליט"א אודותם. ובו גם פרק נרחב אודות חיי רבינו מהעיר בריסק עד הגיעו לעיר בני ברק, ופרק נרחב מתורתו של מרנא הגרש"ז ריגר זי"ע מלוקט מספרים שונים. מי שבידו דברים נוספים בענין נשמח לקבלם בימי בין הזמנים בלבד, כמו"כ הרוצים ליטול חלק בהוצאת הספר נא לפנות בהקדם למערכת.